

Душпастирів чекають у зоні бойових дій

Кожен з нас щоразу очікує від Великодніх свят чогось особливого. Випікаючи пасочки, розмальовуючи писанки, ми вкладаємо у них часточки своїх душ, сподівання на краще майбутнє, мрії про мирне небо над Україною. Та цьогоріч найбільше хочеться частинку тепла, любові та святкового настрою передати на Схід України - тим, хто, захищаючи Батьківщину, вдень і вночі сидить в окопах під обстрілами та над усе мріє якнайшвидше побачити рідних.

Служителі церкви до Пасхи організували різноманітні акції на допомогу українським військовим - парафіяни різних храмів збирають пасочки, яйця, інші смаколики, які потім відправлять на полігони та безпосередньо у зону бойових дій на Сході. Але не тільки на свята церква підтримує вояків. Священики стали для військових своєрідною духовною опорою, і все більше бійців звертається до Бога.

«БАТЮШКО, НАВІТЬ ПРОСТО ВАША ПРИСУТНІСТЬ ДЛЯ НАС - УЖЕ ВЕЛИКА ПІДТРИМКА...»

Нещодавно повернувся з поїздки на Схід отець Тарас зі Свято-Хрестовоздвиженської церкви Київського Патріархату с. Богдашів. Отець навідав бійців 53-ї бригади на прохання їх командира.

Свою співпрацю з цими хлопцями священик почав ще восени, коли вони перебували на Рівненському загальновійськовому полігоні. Окрім вояків 53-ї бригади, під опікою батюшки 24-й (зараз 43-й) артилерійський дивізіон.

- Спочатку через волонтерів «Громадського активу Рівного» передавав зібрану допомогу, - розповідає о. Тарас. - Потім налагодив контакт напряму з командирами на полігоні. Привозили військовим теплі речі, матраци. Оскільки хлопці пірвою жили в наметах, то саме ці речі були їм нагально потрібні. Також їздили до лісництва - Костопільського, Здолбунівського та Mostівського, - просили дров. Нам не тільки не відмовляли, а й давали якісні дрова з дерева твердих порід.

терами.

Спілкування отця з вояками відбувалось по-різному. І як священика - у підряснику з читанням молитов, і як товариша - у військовій формі, в невимушеній обстановці, коли разом варили борщ чи пили чай. Священик зазначає, що завжди відчував тепле ставлення з боку бійців. Найбільше ж його вразили слова одного з вояків: "Батюшко, навіть просто ваша присутність для нас - уже велика підтримка. Не потрібно, щоб ви тут робили щось надзвичайне чи молилися постійно. Просто ми знаємо, що ви з нами, і це додає наснаги".

- Багатох сповідав, причащав, - веде далі о. Тарас. - Хлопці вірять, моляться, але не всі ще готові до сповіді. Мовляв, сьогодні висповідуються, а завтра - бій, можливо, доведеться в людей стріляти. Я розповідав, що сповідається і причащатись людині треба часто. Та часу на довгі богословські дискусії у бойових умовах немає. У більшості хлопців мінімальні знання про церкву, богослужіння, проте вони йдуть на контакт, прагнуть

Отець Тарас біля імпровізованої каплички.

Про бойовий настрій бійців о. Тарас розповідає так:

- Незважаючи на важкі умови, в яких несуть службу наші військові, вони залишаються позитивно налаштованими людьми. Запевняють, що робитимуть усе, аби війна не перейшла в інші регіони, не зачепила інших міст і сіл нашої держави. Але бійці хочуть і далі відчувати, що вони там комусь потрібні - населенню, волонтерам, керівництву Збройних сил.

В одному з місць дислокації 53-ї бригади о. Тарас облаштував капличку у кімнатці казарми. Солдати прибрали, пофарбували стіни, постелили на підлогу килим, поставили столик. Зробили навіть імпровізований підсвічник із патронниці. Священик жив у казармі близько двох тижнів і щодня о 7.00 проводив 15-20-хвилинну службу, яку відвідували солдати й офіцери.

ДО ПРОТЕСТАНТСЬКИХ ПАСТОРІВ БІЙЦІ ШЕ НЕ ГОТОВІ

хвилин 15. Чомусь не сприйняли протестантів.

На Сході України спілкувався о. Тарас і з місцевим населенням. Та, на жаль, переконався, що кожен другий там має сепаратистські настрої, хоч дехто і намагається їх приховати. До наших хлопців ставляться вороже. Проте це українським бійцям не заважає, і вони й далі допомагають населенню. Наприклад, у Станиці Луганській власною машиною вони підвозили дітей до школи.

Буквально перед від'їздом священик дізнався, що цю школу обстріляли сепаратисти, навчання припинилося. Очевидно, хтось доніс іншої сторони.

Отець розповідає, що нестачі харчових продуктів солдати на Сході фактично не відчувають, а от одягу та, особливо, взуття дуже потребують. Адже однієї пари берців, яку держава виділяє солдату на рік, в умовах війни не вистачає. Простяг допомогти у волонтерів. Аналогічно ситуація з одягом та взуттям.

шої світової та громадянської воєн. Капелани служили у війську УНР. Згодом традиція капеланства відродилась в українських націоналістичних формуваннях (ОУН, УПА) під час Другої світової війни.

Капелан - це військовий священик, який постійно перебуває у військовому формуванні, здійснює душпастирську діяльність, священник-солдат. Він обов'язково має знати специфіку військової служби. Такі отці і зараз несуть службу, наприклад, у Польському війську. А в нас православні священики йдуть на війну добровільно, прокладаючи стежинку до солдатських сердець і душ. Хоча у греко-католиків капеланство є.

Реалії довели, що назріла потреба у прийнятті відповідних спільних рішень військового та церковного керівництва щодо відродження інституту капеланства в Україні. Досі ж священиків запрошували тільки на присягу, рідше - до військових частин для молитви. Але ж жоден психолог не зробить того, що під силу священику, котрий надзвичайно тонко розуміє сутність людської душі.

ГОЛОВНЕ - НЕ ОПУСКАТИ РУКИ

До Великодня о. Тарас освятить великодні кошики, зібрані прихожанами Свято-Хрестовоздвиженської церкви Богдашева, їх потім відправлять на Рівненський загальновійськовий полігон. Також отець сподівається, що бійці 53-ї бригади відвідають Великодню службу у Богдашівському храмі.

Отець Тарас переконаний, що відвідувати вояків у зоні бойових дій просто необхідно - вони чекають на приїзд батюшки. Було б добре, щоб священики навідали бійців

рід.

Приїздили хлопці до храму у Богдашів на сповідь та причастя і самі. Більшість з них вперше у свідомому житті переступили поріг церкви. Згодом для них організували поїздку до с. Привільного на освячення джерела на Водохреще. Дехто з бійців навіть вперше скупався у джерелі на свято.

На Сході ж отцю Тарасу довелося побачити справжній Сталінград – знищені село Макарове, смт Станиця Луганська, місто Щастя. Священик розповідає, що хлопці радо, наче діти, стрічають священнослужителів, щоразу намагаються пригостити борщем, кавою чи іншими смаколикami, привезеними волон-

спілкуватися.

Тож отець Тарас навіть особливу традицію започаткував: ходив увечері з кавоваркою, пригощав хлопців запашним напоєм і заодно спілкувався – так легше було відчутти настрій бійця, проникнути у його душу.

Під час перебування на Сході України священику доводилось їздити практично цілими днями. Йому виділяли автомобіль від командування, супровід. Якось потрапив фактично на саму передову. Довелося побувати на простріляному з усіх боків блокпості за 200 м від сепаратистів. Священика вразила мужність хлопців, які там стоять, тримаються, не відступають і не збираються цього робити.

Бійців на Сході України часто навідують представники православної церкви КП, греко-католицької, римо-католицької церков, навіть протестанти. Тамтешні священики досить вороже налаштовані до наших бійців. Часом солдати на Сході приходили на службу до храмів, які перебувають під протекторатом МП, проте інколи стрічали їх там непривітно. Тому вони, щоб не провокувати місцеве населення, більше туди не ходили.

Прикметно, що і з протестантськими пасторами наші бійці спільної мови не знайшли. Розповідали у комендатурі Сєверодонецька, що на службу до протестантів ходили чоловік 30-40, та вистачило їх на

гічна ситуація і з запчастинами до автомобілів – часто водії купують їх за кошти з власної кишені. Адже авто має бути на ходу постійно, а старі машини вже не витримують їзди на високих швидкостях розбитими, зруйнованими дорогами.

НА ВІЙНІ СВЯЩЕНИК – КАПЕЛАН

Священики їдуть у військові частини – сповідають, причащають солдатів, проводять служби. Проте це має робити спеціально навчений священнослужитель – капелан. Та нині інституту капеланства в нашій країні фактично не існує. Отець Тарас розповів, що в Україні воно зародилось на початку ХХ століття, у період Пер-

у зоні АТО на Великдень.

- Пасха – свято перемоги життя над смертю, світла над темрявою, добра над злом. І коли людина перебуває на Пасхальному Богослужінні, вона це відчуває. Навесні усе відроджується, так само Пасха – це оновлення. Як Христос перемаг смерть, так і ми, здолавши усе, переможемо. Головне не опускати руки, не зупинятися, а боротися і рухатися вперед. Потрібно пам'ятати: Христос помер, але на третій день воскрес. Він є правда. Він є дорога, Він є життя. З нами правда, а де правда, там і Бог. Значить, ніхто нас не здолає, – впевнений священик.

Ірина САМЧУК.